

Aan de Minister

Chief Economist

Directie Algemene Economische
Politiek

Auteur

TER BESLISSING

Datum

26 oktober 2021

Kenmerk

CE-AEP / 21265849

Kopie aan

nota

Wetsvoorstel Instellingswet Nationaal Groeifonds
t.b.v. MR 12 november 2021

Parafenroute

Bijlage(n)

5

Aanleiding

Agendering van het wetsvoorstel Wet Nationaal Groeifonds (NGF) en het nader rapport daarbij in de ministerraad (MR) van 12 november 2021. Het wetsvoorstel zet het Nationaal Groeifonds van een niet-departementale begroting om in een begrotingsfonds. Daarnaast wordt met het wetsvoorstel de mogelijkheid gecreëerd om rechtstreeks subsidies vanuit het NGF te verstrekken.

Gelijktijdig met het wetsvoorstel, zal een Kamerbrief in de MR voorliggen waarin wordt ingegaan op de stand van zaken van de subsidieregelgeving, de werkwijze van de adviescommissie en op openstaande moties en toezeggingen. Deze brief wordt separaat aan u voorgelegd.

Geadviseerd besluit

- Akkoord gevraagd om het wetsvoorstel Wet Nationaal Groeifonds en het nader rapport daarbij (zie bijlagen) voor te leggen aan de MR van 12 november. Na instemming van de MR zal het voorstel worden ingediend bij het parlement.
- Ondertekening van het bijgaand aanbiedingsformulier voor de MR.

Kernpunten

- Het wetsvoorstel is een omzetting van het Nationaal Groeifonds van een niet-departementale begroting naar een begrotingsfonds. Dit is gedaan naar aanleiding van de eerdere adviezen van de Algemene Rekenkamer en de Raad van State en het debat met de Tweede Kamer over de niet-departementale begroting van het NGF.
- Aan de Kamers is toegezegd om dit wetsvoorstel uiterlijk dit najaar bij de Tweede Kamer in te dienen. Gestreefde datum van inwerkingtreding is 1 juli 2022, voor de start van de derde indieningsronde van het NGF.

- De wet is op hoofdlijnen en is een zo beleidsneutraal mogelijke omzetting van de niet-departementale begroting en van de Kamerbrief van 7 september 2020¹ over de oprichting van het NGF.
- Het wetsvoorstel bevat het doel van het fonds, de criteria waaraan voldaan moet worden om voor financiering uit het fonds in aanmerking te komen en de mogelijke inkomsten en uitgaven van het fonds.
- Het wetsvoorstel biedt verder de mogelijkheid om voorstellen te financieren via twee routes; de departementale route (voor departementale voorstellen) en de subsidieroute (voor veldpartijen, zoals bedrijven, kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties). Hiervoor bevat het wetsvoorstel een grondslag voor nadere regelgeving voor subsidieverstrekking.
- Daarnaast regelt het wetsvoorstel onder meer de instelling van de adviescommissie, het jaarlijks verstrekken van een meerjarenprogramma om de informatiepositie en autorisatiefunctie van het parlement te versterken en een verplichting tot evaluatie van de wet.
- Een eerdere versie van het wetsvoorstel is op 28 mei 2021 al in de MR besproken ten behoeve van doorgeleiding naar de Raad van State voor advies. Het wetsvoorstel is naar aanleiding van het advies van de Raad van State (dictum b) op enkele punten aangepast of nader toegelicht (zie de toelichting). Vanwege de demissionaire status van het kabinet, is een nieuwe behandeling in de ministerraad noodzakelijk.
- Ook zijn enkele andere aanpassingen in het wetsvoorstel doorgevoerd. In de memorie van toelichting is aangegeven dat het kabinet op een later moment zal besluiten of daadwerkelijk gebruik zal worden gemaakt van de subsidieroute (zie toelichting). Een andere mogelijkheid is om de toegang van veldpartijen tot het fonds te versterken via de departementale route. De Kamerbrief, die gelijktijdig met het wetsvoorstel aan de Tweede Kamer wordt aangeboden, gaat in op deze nog te maken keuze.
- Bijgevoegd nader rapport gaat in op het advies van de Raad van State.

Toelichting

Advies Raad van State

- Naar aanleiding van het advies van de Raad van State zijn de volgende aanpassingen in het wetsvoorstel gedaan:
 - Opname van de inhoudelijke criteria waar een investeringsvoorstel ten minste aan moet voldoen om voor financiering uit het fonds in aanmerking te kunnen komen. De criteria zijn gebaseerd op de eerdere Kamerbrief van 7 september 2020 met betrekking tot de uitgangspunten van het NGF. De nadere uitwerking van deze criteria vindt, voor zover nodig, plaats in lagere regelgeving (de subsidieroute) en bestuurlijke afspraken of uitvoeringsregelgeving (de departementale route).
 - Het begrip 'duurzaam verdienvermogen' is verhelderd. Hieronder wordt verstaan het bruto binnenlands product dat Nederland op de lange termijn op structurele basis kan genereren, met oog voor een economische, sociale en milieuvriendelijke duurzame toekomst voor

¹ Kamerstukken II 2019/20, 35300, nr. 83

de aarde en voor huidige en toekomstige generaties. Deze definitie verduidelijkt dat de adviescommissie NGF-projectvoorstellen beoordeelt op basis van het effect op groei van de Nederlandse economie (het bbp-effect), daarbij rekening houdend met de maatschappelijke houdbaarheid van deze bbp-groei in de toekomst. Daarnaast moet het saldo van maatschappelijke kosten en baten positief zijn; dit is opgenomen als criterium.

- Daarnaast zijn naar aanleiding van het advies van de Raad van State de volgende punten toegelicht in het nader rapport:
 - De wijze waarop gelden die via andere delen van de rijksbegroting worden besteed in beeld blijven en zo onderworpen kunnen blijven aan effectieve parlementaire controle. Om te borgen dat de informatie over de NGF-projecten inzichtelijk wordt gepresenteerd zullen departementen die NGF-projecten uitvoeren een NGF-bijlage opnemen bij de departementale begroting en het departementale jaarverslag. Ook zal jaarlijks een Meerjarenprogramma Nationaal Groeifonds aan de Staten-Generaal worden aangeboden. Hierin wordt informatie over de meerjarige uitgaven van het fonds verschaft.
 - Er is nader gemotiveerd waarom het wenselijk is dat ook de Minister van Financiën verantwoordelijk is voor het beheer van de begroting van het NGF. Hiervoor is gekozen om het beheer van het fonds optimaal te borgen, gelet op de omvang en breedte van het fonds.
 - Er is gemotiveerd of het fonds voldoende toegankelijk is voor Caribisch Nederland, gelet op de gevraagde minimale omvang van investeringsvoorstellen à € 30 miljoen. Aangegeven is dat het voor de doelmatigheid van het NGF niet opportuun is om een uitzondering te maken voor Caribisch Nederland door de drempel te verlagen. Deze drempel is gesteld vanuit de veronderstelling dat een minimumomvang nodig is om een structurele impact te hebben op het verdienvermogen. Gezien de omvang van de economie van Caribisch Nederland en de andersoortige uitdagingen is het voldoen aan de minimumomvang of aansluiten bij Europees Nederland niet altijd haalbaar. Fondsbeheer zal in samenwerking met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de mogelijkheden voor Caribisch Nederland bezien.

Overige aanpassingen: Subsidieregelgeving en werkwijze commissie

- In de brief van 7 september 2020 is een subsidieregeling aangekondigd die veldpartijen rechtstreeks toegang geeft tot het NGF, naast de al bestaande mogelijkheid voor departementen om een voorstel in te dienen.
- Bij het uitwerken van de subsidieregeling blijkt echter dat het niet eenvoudig is om volledig aan alle uitgangspunten van de Kamerbrief van 7 september 2020 te voldoen.
- In die constructie ontstaan er namelijk twee routes voor toegang tot het NGF. Hierdoor ontstaat er juridisch een onderscheid tussen voorstellen uit het veld en van departementen, terwijl een integrale weging en gelijke behandeling van alle voorstellen een belangrijk uitgangspunt is.
- Het streven blijft om de toegang voor veldpartijen tot het fonds goed in te bedden. Daarbij staat voorop dat alle voorstellen door de adviescommissie op

Chief Economist
Directie Algemene Economische
Politiek

Kenmerk
CE AEP / 21265849

dezelfde hoge kwaliteitseisen worden getoetst en dat alleen de beste voorstellen worden geselecteerd.

- Het uitwerken van een goede wijze om dit te realiseren heeft meer tijd nodig. Daarbij wordt gekeken naar een subsidieregeling en een betere borging van de rol van veldpartijen binnen de departementale route.
- Het wetsvoorstel bevat een grondslag die een subsidieregeling mogelijk maakt. Deze grondslag kan benut worden, maar verplicht er niet toe, een zogeheten kan-bepaling. Daarmee voorziet het wetsvoorstel in de mogelijkheid om langs twee routes (de departementale route en de subsidieroute) een beroep op het fonds mogelijk te maken.
- In de memorie van toelichting van het wetsvoorstel is tot uitdrukking gebracht dat het kabinet op een later moment zal besluiten of subsidieregeling tot stand zal worden gebracht waarmee de weg van subsidieverstrekking daadwerkelijk zal worden opengesteld.
- Wij streven ernaar om u voor het einde van het jaar een keuze voor te leggen om of definitief met de subsidieregelgeving te werken of om enkel (de rol van veldpartijen binnen) de departementale route te verbeteren. De definitieve keuze kan begin 2022 richting de Tweede Kamer worden gecommuniceerd.
- Van de gelegenheid is gebruik gemaakt om voorts in het wetsvoorstel op te nemen dat de adviescommissie zelf een werkwijze vaststelt voor de wijze waarop zij haar taken uitvoert en deze openbaar maakt. Dit is in lijn met de brief van 7 september 2020.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

De interdepartementale afstemming wordt niet openbaar gemaakt i.v.m. eenheid kabinetsbeleid

